

CRITICA CINEMA

Marcel·lí Borrell / opinio@lamanyana.cat

Haberlas, haylas

La història. Sierra de O'Courel, Lugo, ara. Alba i Samuel, 12 i 14 anys respectivament, se senten atrets per les cases abandonades i a l'escola la mestra els parla de la influència dels morts i dels aromes misteriosos.

Les formes. Diana Toucedo (Pontevedra, 1982), muntadora fílmica, ha fet carrera a Barcelona. Com bona 'galleguiña', un dia d'aquests li va entrar 'morrriña' i, càmera en bandolera, va tornar a casa decidida a endinsar-se en boscos, serralades, petits pobles i cases deshabitades de la Galícia profunda. El resultat és 'Trinta lumes' (Trenta llums), híbrid de documental naturalista, d'antropologia folklòrica

i film de misteri amb especial predilecció pels esperits dels difunts i la seva fascinant influència sobre els vius. En aquest aspecte i per aconseguir els seus propòsits, Diana Toucedo combina tòpics del gènere fantàstic (silencis, penombres, foscos absolutes, efectes sonors suggerents) amb escenes pròpies del costumari galleg i dels seus rituals mortuoris i sacrificials, així com de domèstics moments familiars, deixant alhora aire lliure als ecos mitològics celtes. Aquesta empanada galleg

ga va colant bastant bé mentre la consumeixes. Dos serien els motius, crec: 1) Tan aviat ets en una pel·li de desaparicions (¡Alba!, ¡Alba!, ¡Alba!, ¡Alba!), que desplomes un gall i decapites un porc senglar, vas a missa, al cementiri i a l'escola, com creus escoltar la remor atàvica del vent del nord que insufla vida a les fulles caduques dels castanys, etcètera; i 2) Que aquest

'albariño' es beu gairebé d'un glop: 80 minuts. En el seu debut com a cineasta total, Diana Toucedo apunta algunes maneres crítiques: la desertització rural; la dura supervivència dels pissarrers a cops de martell, l'escola com transmissora de mites contaminants per irracionals. Per cert, ¿on és l'Al-

ba? 'Haberlas, haylas' diuen a Galícia de les 'meigas', bruixes del morro fort. Vade Retro. O no.

El fons. Compte amb que els morts no et visquin la vida.

La imatge. L'Alba tafanejant l'armari de bany a la casa deshabitada, sense gens de respecte.

La frase. 'Los muertos están por todas partes', admet la morbosa Alba. Sobretot al cementiri.

La recomanació. Trinxat de muntanya per a cinèfiles nostàlgiques amb ganes de rostar records.

Trinta lumes

Direcció, guió i muntatge:
Diana Toucedo.

Fotografia:
Lara Vilanova.

Intervenien:
Alba Arias,
Samuel Villariño.
Espanya, 2017.
80'. Funatic
Lleida.